

Апстракт: Најстарији сачувани чешки путописи о Балкану из 16. и 17. века представљају записе чланова мисија хабзбуршких царева који су одлазили код турског султана са задатком да преговарају о условима примирја. На путу до Константинопоља путописци су пролазили преко Балкана углавном истом или сличном рутом, и сваки од њих је на свој начин описивао земље, народе и обичаје које су на том путу упознавали. Најстарији путописи писани на латинском и чешком језику из пера Вацлава Будовеца из Будова, Вацлава Вратислава из Митровица и Хержмана Черњина из Худењица доносе информације о Османском царству, али описују и авантуре које су путописци на путу до Константинопоља доживели. Путници за Константинопољ Балкан су видели као део Европе под Османским царством, иако не користе овај појам нити у географском нити у културолошком смислу. У овим путописима препознају се и почеци стварања стереотипних представа о Балкану, које ће бити уцртане у „менталне мапе“ каснијих чешких путописаца који су описивали овај регион у сасвим другачијим историјским околностима. И касније ће Балкан бити пре свега посматран као подручје карактеристично по османском наслеђу.

Кључне речи: Чешки путопис, Трајанов пут, Османско царство, Балкан, Вацлав Будовец из Будова, Вацлав Вратислав из Митровица, Хержман Черњин из Худењица, путописне „менталне мапе“, стереотипи